

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 23. DECEMBER 1974 • POSTFACH, 3 8027 ZÜRICH (SCHWEIZ) Nr. 51.-52 • PREIS S. FR. 1.00

SEDM DOPI SŮ ZE SMUTNÉ PRAHY

Na počátku dokumentu, o němž bude řeč, se — kromě jiného — píše: “Celá země je v mlze”. O kterou zemi jde, to lze poznat hned z věty následující, která zní: “Z Hradčan není vidět ani na druhý břeh Vltavy, natož kus dái do budoucnosti.”

Skutečně: zprávy, které poslední dobou (dejme tomu — v průběhu posledního roku) přicházejí z Československa, at’ už v podobě psaných reportáží či úvah z per západních publicistů, at’ už v podobě všelijakých faktů a náznaků, obsažených v korespondenci s přáteli a známými v cizině, všechny tyto zprávy nabývají rmutných tónů. Reportáže i dopisy sice hovoří o poměrném konzumním dostatku, o kupovaných autech a budovaných chatách — ale odevšad číší smutek z pohledu na celkovou životně-politickou atmosféru země, která by tak ráda žila v rodině životních, pokrokových demokratických států. Kdysi — před šesti lety —

každý samozřejmě věděl, že tehdy vládou vedené řeči o dočasnosti pobytu takzvaných “spojeneckých armád” na území Československa jsou řeči plané, s posláním ukolébat vzrušené vášně. Dnes už se definitivně potvrdila platnost onoho vtipu, který dokument, jenž držíme v ruce, také cituje. Otázka: jaká je jednotka dočasnosti? Odpověď: jeden furt.

Oním dokumentem je “Sedm dopisů z Prahy”, které v trochu odlšných verzích vyšly zatím v italském a západoněmeckém vydání. Jde o doklad cenný, byt’ neobsahuje žádná nová fakta, o nichž by českoslovenští ob-

čané, ale i zájemci v západním světě nevěděli. Jeho cena je v nepopiratelné autentičnosti zde učiněné výpovědi o stavu národa, v otevřenosti, s jakou se tu líčí především celkové každodenní, každotýdenní, každoměsíční ovzduší lidských životů, jímž je od základu bráněno, aby se přirozeně rozvinuly. Toto svědectví je také na nové publikaci československé o pozice nejcennější.

Originál oněch dopisů nese datum: prosince 1973 — únor 1974. Je tedy nutno ke všem faktům připočíst další skoro roční zkušenost československého lidu s režimem, který se ovšem — co

do základní charakteristiky — nijak nezměnil; snad jen se v jednotlivostech situace ještě zhoršila. A ještě slovo k autorovi, který není pochopitelně jmenován: z jeho textu lze vyčíst, že patří mezi ony přívržence demokratického socialismu, kteří se koncem let 60. snažili mu v československých podmínkách dát přijatelnou tvář a kteří podnes — byt’ jsou zbaveni jakékoliv účasti na veřejném životě — do tohoto pojetí skládají naděje.

Z prvního dopisu z Prahy stojí za to si především připomenout některé údaje početní, byt’ autor upozorňuje na to, že jde o průzkum spe-

kulativní, projednaný jen s přáteli-odborníky, odkázanými také na přibližné odhady. Podle nich podporuje dnešní Husákův režim 10 — 15% obyvatelstva, a to přibližně v pěti skupinách; jsou to především “aparátníci bez jakékoliv kvalifikace — jejichž dnešní blahobyt a postavení spočívají na poslušnosti”; jsou to dále “účastníci minulých zločinů z let 50. či nových bezpráví”; k aktivistům patří dále starší — rozumí se partajní — penzisté, kteří celý život věnovali jedné myšlence a dnes se neumějí podívat pravdě do očí”. Čtvrtá skupina jsou “vyložení kariéristé a paraziti — pro které je socialismus stejně dobrou příležitostí ke kariéře, jako kterýkoliv jiný — ismus”. A konečně jde podle pražského autora o “nepočtenou skupinu mladých extremistů, kteří pod tlakem okupační reality zaměřili svůj fanatismus na Sovětský svaz”. — Druhé sociologické zjištění zní: “Převážná část obyvatelstva, snad kolem 60 — 70%, je pasivní a apolitická. Zajímá je výdělek, situace na trhu, rodina, byt, domek, auto — cesta do zahraničí”. Této (jak vidět silné) skupině přičítá

(Pokrač. na str. 7)

Za paní Hanou Benešovou

Úřední zpráva z Prahy byla stručná: oznámila pouze, že 7. prosince tam byla pohřbená paní Hana Benešová — manželka bývalého presidenta Československé republiky, a že “zemřela v minulých dnech ve věku 89 let.” Takovému věku už se věru říká požehnaný. A navíc šlo o život, který stojí za mnohem víc, než za ty tři řádky pražského agenturního ozná-

mení. Paní Hana Benešová prožila se svým mužem celou jeho dlouhou politickou dráhu, všechny radosti a strasti, které s ní byly spojeny. Podle svědectví pamětníků byla paní Hana první a jedinou velkou láskou Edvarda Beneše. Seznámili se na počátku tohoto století jako studenti v Paříži a brzy nato — v roce 1909 — se hezká a vzdělaná dívka prov-

dala za mladého profesora pražské československé obchodní akademie a později docenta Karlovy university. Ovšem Benešova pedagogická práce neměla dlouhého trvání. Vrhla se záhy s plnou vervou — po boku Tomáše Garrigua Masaryka — do politického boje. S energií největší za první světové války. A už tady hrála paní

(Pokrač. na str. 7)

Upozornění čtenářům!

Příští číslo Amerických Listů vyjde opět v pondělí 13. ledna 1975.

O ČESKOSLOVENSKU

Za Hanou Benešovou Bez komentáře

Jak už jsme psali, druhého prosince zemřela v Praze paní Hana Benešová, vdova po druhém československém prezidentovi, Dr. Edvardu Benešovi. Dožila se devětaosmdesáti let a zemřela na zápal plic. Přestože noviny o jejím úmrtí pomlčely, přišly na obřady do Strašnického krematoria tři tisíce lidí. Čest paní Haně Benešové vzdalo i třicet legionářů. Jeden z nich, čtyřádevadesátiletý ruský legionář měl projev nad rakví. Po obřadech, když záves byl stažen a rakev zmizela, lidé zůstali stát a zpívali Kde domov můj. Po chvíli se k nim přidala i hudba a všichni společně pak dokončili obě československé hymny.

Do světa

V novém závodě podniku Sport v Horšovském Týně se od letošního léta vyrábějí zahradní lehátka. Měsíčně se jich vyprodukuje dvanáct tisíc v sedmi druzích. Rada jich je exportována do Francie a Švédska.

A doma schází . . .

Miliónový metr tkanin na potahy nábytku v Sovětském svazu byl v listopadu vyroben v závodě Vlněna Brno v Brněnci. Už nyní jsou připravovány vzory nábytkových tkanin, které budou zařazeny do nabídky pro rok 1976 a budou též součástí jarní expozice výstavy v Moskvě. Přitom v Československu není o potahový textil k zavazení . . .

Den čs. poštovní známky

připomíná nová příležitostná známka, která byla vydána 18. prosince v hodnotě jedné koruny. Autorem výtvarného návrhu je profesor Z. Sklenka, rytina je dílem J. Mráčka. Na kresbě známky je znázorněna tradiční historická poštovní trubka s lipovou větvíčkou.

Rodí se lesopark

V Lipníku na Bečvou vyrůstá lesopark. I když v současnosti musejí být vykáceny staré stromy pro rozšíření vozovky. Lipničtí o zeleň nepřijdou. Už na jaře příštího roku bude v lesoparku vysazena další zeleň.

přímo z Rudého práva: Gustáv Husák přijal prvního náměstka min. obrany SSSR generála Sokolova, který je v ČSSR na dovolené. Přijetí se zúčastnil sovětský velvyslanec v Praze a čs. ministr národní obrany. V besedě, která proběhla v soudružském, srdečném ovzduší, byly předmětem rozhovoru některé otázky vzájemné spolupráce obou bratrských zemí.

První automaticky řízenou lanovku

československé výroby ověřují na Ještědu v severních Čechách pracovníci chrudimské Transporty. Lanová dráha, která má hodnotu devět milionů korun a veřejnosti začne sloužit počátkem příštího roku, měří 1120 metrů. Její dvě kabiny, každá pro 36 osob, přepraví rychlostí až deset metrů za vteřinu za jedinou hodinou 550 turistů.

Lod' pro SSSR

Slovenské loděnice v Komárně stavějí pro Sovětský svaz osobní říční loď pro 400 cestujících. Je to největší plavidlo, které bylo v čs. loděnicích zhotoveno. Má být dokončeno do 30. června 1975.

Spousta vody

V Čechách, ale zejména na Moravě došlo v posledních dnech k silným záplavám. Například na jižní Moravě bylo zatopeno třiapůl tisíce hektarů lužních lesů. Hladina řeky Svatavy se náhle zvedla a způsobila záplavu v obce Oloví na Sokolovsku. Rada rodin musela být evakuována. Ohře zatopila přes tisíc hektarů orné půdy a hrozí zátopy povrchových dolů v Čechách. Rozběsněné řeky strhly 4 mosty. Na záchranné práce byli nasazeni hlavně vojáci.

Dar Bangladěši

Československé společenské organizace se rozhodly, jak sděluje Rudé právo, věnovat na Fond pomoci bangladéšskému lidu postiženému povodněmi potraviny a léky v hodnotě tří milionů korun. První část vládní pomoci Bangladěši byla již odeslána. Čs. červený kříž zajistil nákup stanů a sušeného mléka za 300.000 korun.

Vídeňská "Amnesty International"

Česká sekce Amnesty International mne pozvala do Vídně, abych jim vyprávěl o situaci českých a slovenských intelektuálů, kteří sedí v různých takzvaně nápravně-výchovných zařízeních, což je, jak všichni víme, stydlivý opis slova kriminál. Amnesty International je organizace, která se snaží zmírnit osud všech politických vězňů na celém světě, tedy nikoliv jen v Československu, Sovětském svazu, v Německé demokratické republice a v jiných takzvaně socialistických státech.

Vídeňská sekce dostala pod patronát naše politické vězně, další sekce Amnesty International zde v Německé spolkové republice, ve Švédsku a v Anglii se při pomoci politickým vězňům v Československu podílejí. Zajímalo mně především z kterých vrstev obyvatelstva členové Amnesty International pocházejí. Tak třeba ve vídeňské sekci pro Československo, pracují vedle dělníků profesori vídeňské university, spolu se studenty pomáhají v Amnesty International významní herci a umělci, ženy z domácností, obchodníci, učitelé i novináři. Složení československé sekce je pestré i pokud jde o politické názory a stanoviska členů. V Amnesty International jsou nejen zástupci levicových a pravicových politických stran a názorů, ale také katolíci, evangelíci i izraelité. Jediní, kteří ve vídeňské sekci pro Československo odmítají pracovat — jsou členové rakouské komunistické strany, kteří jsou sice ochotni protestovat proti politickým vězňům v jiných zemích, ale protesty proti masovému perzekucím v Československu, Sovětském svazu, v Německé demokratické republice a v jiných takzvaně socialistických zemích, považují za vměšování se do záležitostí jiných států.

Generální tajemník Komunistické strany Československa v Praze, soudruh dr. Husák dostal nedávno na stůl pohlednice s fotografií dr. Hubla s textem, v němž nejen jednotliví členové Amnesty International, ale i významní veřejní a kulturní činitelé ve Vídni a v Rakousku protestují proti věznění člověka, který se provinil jen tím, že má jiné názory než současné vedení Komuni-

stické strany Československa. Vídeňská Amnesty International upozornila světovou veřejnost na případ Jaroslava Müllera, který ve věznici na Borech trpí vleklou oční chorobou. Je donucen ve věznici za špatného světla navlékat špendlíky, což jen přispívá k tomu, že jeho zrak soustavně slábne. Vězeňský lékař na Borech, dr. Sadílek, odmítá nemocnému Jaroslavu Müllerovi poskytnout odbornou lékařskou péči.

Tyto skutečnosti uveřejnila vídeňská sekce Amnesty International ve zvláštních letáčcích, které její členové rozdávají v uplynulých dnech ve vídeňských ulicích. Mne osobně je velice sympatické, že Amnesty International není organizací, kterou by finančně podporoval stát.

Všechny peníze, které potřebuje k tomu, aby vydávala letáky a podporovala československé politické vězně a jejich rodinné příslušníky získává Amnesty International jen soukromými sbírkami a dary majetnějších členů a přátel, přičemž v Rakousku je situace o to horší, že na rozdíl od jiných západních zemí nemohou dárci částky věnované Amnesty International vykázat v daňovém přiznání a dosáhnout tak určité úlevy při

placení daně z příjmů. A když pokladna vídeňské Amnesty International je prázdná, co se stává více než častěji, sáhnu členové do svých kapes — zaplatí tiskárnu a papír a vydají třeba pohlednici s portrétem dr. Hubla, která spolu s protestem proti jeho věznění putuje poštou do Prahy. Nerad mluvím za jiné, ale teď jsem našim vídeňským přátelům poděkoval i za vás dr. Huble, Jaroslave Müller, dr. Krejčí, dr. Šabato i za všechny ostatní, které bohužel neznám.

OTA FILIP

Počátky oslav

Pomalu se rozjíždí oslavy 30. výročí konce 2. světové války, které v Československu vyvrcholí napřesrok v květnu. Teď se konají oslavy ve slovenských obcích — kam před třemi desítkami let vstoupila Rudá armáda. O mocensko-politických motivech se nehovoří; jen se připomínají změny, které, zcela přirozeně, přináší moderní doba: tak třeba ve Sníně pracuje dnes na 4000 lidí v továrně na výrobu jeřábů, lisů a hydrauliky Vihorlat; ve Stropkově je zase jediná čs. výrobní telefonních přístrojů, továrna Tesla, a nedávno zřízená pobočka kopřivnické Tatry.

Přeji všem svým přátelům

i svým pacientům

příjemné Vánoce

a radostný život

v roce 1975.

DR. KAREL STEINBACH

Šťestí a hodně zdraví v Novém roce 1975
všem sestrám, bratrům, turistům, všem podporovatelům
"Československého Střediska",
včetně redakce Amerických Listů

přeje

**Americko-československý Společenský Klub
v Miami, Florida**

13325 Arch Creek Rd., N. Miami, Fla. Tel.: 891-9130

Josef Nemetz, předs.

Marie Dullová, I. místopřed.

Leopold. Petrášková, II. místopřed.

Božena Nygrinová, taj.

Emily Růžicková, účetní

Adolf Tomeš, pokladník

Sbor ředitelů

**ZAJÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU?
ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?**

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistěte, že doba, kdy věnovaly boдрé místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým, místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenáři Amerických Listů.

Zde odstříhněte a zašlete na adresu:
AMERICKÉ LISTY,
Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přihlašuji se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo nřepočet v jiné měně. Předplatné je možno uhradit.) Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní dit i šekem nebo money order.

Jméno:

Adresa:

AMERICKÉ LISTY, Československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevýžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent.

Pronikání sovětů do Atlantiku

Dle "Jane's Fighting Ships", průvěrná publikace, uveřejňované každoročně v Londýně, má v současné době sovětské vojenské námořnictvo tolik atomových ponorek, jako všechny členské země NATO dohromady. Ročně staví sověti 2,5 až 3 krát více ponorek než Američané. Admirál T. Moore, velitel štábu spojených ozbrojených sil USA, informoval veřejnost, že se snížením americké pozemní armády z počtu 3,5 miliónu mužů na 2,2 miliónu mužů byl snížen i stav vojenských lodí z počtu 1000 v roce 1968 na dnešních 514. Sovětské vojenské námořnictvo se v důsledku tohoto vývoje a urychlené výstavby vlastního loďstva dostalo v počtu vojenských plavidel na první místo ve světě. Američané však jsou nadále přesvědčeni o své úderné převaze nad sovětským loďstvem, hlavně díky svým 15 letadlovým lodím . . .

Dle slov bývalého velitele amerického námořnictva, admirála Zumwalta, stála nákladná vietnamská válka USA jednu generaci nových lodí. Zvýšený rozpočet amerického námořnictva byl spotřebován k náhradě ztracených letadel, na bomby a střelivo a zvýšené provozní náklady, takže namísto nutných ročních výdajů ve výši 3 miliardy dolarů bylo v letech 1962-1972 vydáno na stavbu nových lodí ročně jen 2 miliardy dolarů. Toto zastávání v modernizaci amerického vojenského loďstva se dnes dohání racionalizací, t. j. snižováním počtu starších lodí a stavbou hlavně letadlových lodí, atomových ponorek a obojživelných vozidel.

V Tichém oceánu, v Indickém oceánu, v severním Atlantiku a Středozemním moři dnes sověti udržují své stále vojenské flotily. Jednotky těchto svazů se snaží "zastíhovat" a sledovat především vojenské lodě Spojených států, — a být přítomny ve všech důležitých mořích a částech oceánů. Své zájmy sověti nezakrývají a jsou i jinak jasné: ohrožování zájmů USA a jeho spojenců — snahy získat námořní převahu, vojenské základny v pobřežních zemích, vliv na politickou situaci a podporování skupin lidí, které chtějí tamní politické systémy zvrátit a nahrát je do rukou komunistů.

Životní zájmy Sovětského svazu vyžadují velkou pozemní a leteckou armádu a nikoliv velké námořnictvo, aby byla zajištěna ochrana jeho velkého evropskoasijského území.

Oproti tomu vyžadují zájmy Spojených států schopnost ovládat oceány a moře, aby tak byl udržen spojenecký svaz, jehož částí jsou. Dle námořní strategické koncepce tzv. "modré vody" jsou USA považovány za ostrov ve "Světovém oceánu" a na základě tohoto geopolitického předpokladu sehrají rozhodující úlohu ve válkách americké námořní síly, které musí být schopny ve spolupráci s letectvem pomoci kdykoliv a kdekoliv spojencům USA, vést všeobecnou jadernou válku i války lokální. Proti této ofenzivní strategii uplatňují sověti analogickou ofenzivní strategii. Již v roce 1967 prohlásil velitel sovětského námořnictva, admirál Gorškov: "Sovětské námořnictvo se změnilo v plném smyslu slova v ofenzivní ozbrojenou sílu s dalekým dosahem . . . , která může mít rozhodující vliv na průběh ozbrojených střetnutí na široce rozsáhlých dějištích vojenských operací . . ."

Atlantická flotila sovětů má své opěrné body a základny v Baltickém moři a v Barentsově moři. Nezamrzající vojenský přístav Murmaňsk s opěrnými body Severomorsk a Poljarnyj je základnou sovětské atlantické flotily, čítající 560 lodí, z toho asi 160 ponorek, z nichž je více než 65 atomově poháněných, s balistickými raketami. Intenzivně letecky chráněný Murmaňsk je nejen největší vojenskou základnou SSSR, ale i světa. Oproti sovětské atlantické flotile čítá americká atlantická flotila 358 lodí, zahrnující i 40-50 lodí 6.

flotily, operující ve Středozemním moři. V případě války bylo by úkolem atlantické flotily USA a loďstev jeho spojenců hájit zásobovací cesty mezi Spojenými státy a západní Evropou, což by byl vůči velké úderné síle sovětského loďstva v severním Atlantiku úkol těžký. Vždyť, např. dle knihy sovětského maršála Sokolovského — "Sovětská vojenská strategie", by v případě války připlouvalo denně do západoevropských přístavů 80.100 velkých transportních lodí, což znamená, že v prostoru mezi USA a Evropou by bylo neustále v pohybu 1500-2000 zásobovacích lodí NATO. Sověti by se od severního pólu snažili svými námořními a leteckými silami tuto zásobovací cestu přerušit. Pravděpodobnost jejich úspěchu přiznal sám admirál Zumwalt, když řekl, že schopnost sovětů odříznout námořní cesty je dnes větší, než schopnost Američanů udržet tyto cesty otevřené.

Ponechme však hypotézy o průběhu válečného konfliktu v Atlantiku stranou a sledujme dnešní vývoj v některých pobřežních státech západní Evropy a Afriky. Začneme v Severním ledovém moři.

V Norsku jsou si vědomi strategických a bezpečnostních důsledků nálezů velkých ložisek naftu na pevninovém "podstavci", náležejícímu dle konvence z roku 1958 Norsku. Ačkoliv hranice tohoto podmořského území není ještě pro neochotu sovětů smluvně dohodnuta s SSSR, zvětšil se i tak norský ochranný prostor třikrát. Ochrana tak velkého prostoru je nad síly norské armády a námořnictva, nehledě i k té skutečnosti, že prostor mezi Secerním musem a Špicberkami, jejichž "podstavec" rovněž patří Norsku, je rejdištěm sovětských válečných lodí, protože tvoří spojení mezi Murmaňskem a Atlantikem. Norové se situací snaží čelit urychleným zesilováním svého vojenského loďstva a jsou v tom podporováni i ostatními členy NATO. Americký ministr obrany Schlesinger při své letní inspekční cestě po severním křídle NATO zdůraznil, že nesmí být dopuštěno narušení celkové rovnováhy sil v tomto úseku Severoatlantického paktu. Zvolením nové vlády na Islandu bylo zažehnáno zrušení americké vojenské základny v Keflavíku, Ožehavá sí-

tuace — i přes ujišťování britské armády, že má situaci v rukou — zůstává v Severním Irsku. Bývalý velitel severního úseku NATO, britský generál Sir W. Walker, je přesvědčen, že irský ostrov se může stát druhou Kubou v týlu Severoatlantického paktu. Sověti prý chtějí přes jím podporovanou ilegální Irskou republikánskou armádu (IRA) vytlačit britskou armádu z Ulsteru a vytvořit ze sjednoceného marxistického Irsku — což je cílem politického křídla IRA — odrazový můstek pro podzemní operace ve Velké Británii a k podkopání zemí NATO z týlu.

Pokud jde o v nález ložisek naftu na mořském dnu u Skotska, i zde jsou sověti již na číhané. Jejich špiónážní lodě, maskované jako lodě rybářské, se přibližují k vrtlým ostrůvkům až na vzdálenost 10 metrů, ačkoliv konvence z roku 1958 předepisuje nejméně 500 metrů. V létě musely britské úřady dokonce vykazat další sovětskou špiónážní loď z ústí řeky Clyde v blízkosti americké ponorkové základny Holy Loch.

Znepokojení ve velitelství NATO vyvolaly v létě i na veřejnost proniknuvší plány holandské vlády následovat Francii a vystoupit v roce 1979 z vojenské struktury NATO, snížit stav armády a zkrátit dobu vojenské přesence služby. Admirál T. Moore to nazval vytvořením "díry do obranného systému Západní Evropy" a vyslovil, vedle mnoha jiných osobností, obavu nad narůstající "vojenskou únavou" některých dalších zemí NATO. Podotkl, že takováto aktivita může mít neblahé důsledky v americkém Kongresu, kde by dle okolností většina poslanců nemusela hlasovat pro udržení dosavadních vojenských výdajů USA v Západní Evropě. Pod masívním nátlakem NATO holandská vláda své plány odvolala, avšak největší vládní strana, socialistická strana práce, trvá na odmítnutí ultimáta. Holandská armáda je dle tisku v nevalném stavu a ministr obrany Vredeling prý vojenským záležitostem mnoho nerozumí. V jednom interview dokonce prohlásil, že cítí silný odpor k uniformám. Zvýšenou pozornost v centrále NATO vyvolala sovětská námořní strategie ve středním Atlantiku. Uvolněný vojenského letiště v Conakry v západoafrickém státě Guinea pro sovětské dálkové bombardéry, výzvědné a transportní letouny, potvrdilo již delší dobu očekávaný průnik sovětů do Atlan-

tického oceánu. Z těchto letišť startují sovětské výzvědné letouny k letům nad středním Atlantikem, kde sledují hlavně pohyb vojenských lodí NATO. V pobřežních vodách Guiney se neustále zdržují dvě vojenské lodě SSSR a sověti prý usilují o získání jednoho z ostrovů před Conakry, který by chtěli vybudovat na svoji námořní základnu. Získání sověty této letecké základny na námořní cestě Evropa-Jižní Afrika-Indický oceán se v londýnských námořních kruzích hodnotí jako "největší strategický úspěch sovětů po druhé světové válce".

Americký kontradmirál R. Erly, velitel úseku NATO se sídlem v Portugalsku, požaduje i proto zesílené pozorování sovětských vojenských lodí od Severního mysu po Mys dobré naděje a v dalších mořích. Poukazuje na to, že sověti se pro udržení operační schopnosti svého loďstva stále více koncentrují na letecké zásobování, o čemž svědčí i stavba dalších dvou letadlových a devíti vrtulníkových lodí v sovětských loděnicích. V kruzích NATO se i požaduje, aby námořní vojenská základna Simonstown v Jihoafrické republice byla co možná nejdříve zahrnuta do vojenského konceptu Západu. Od uzavření Suezského průplavu v roce 1967 zakotví v přístavech Jihoafrické republiky ročně přes 12000 obchodních lodí a dalších 14000 obeplouvá jižní cíp Afriky bez zastavení. Denně se kolem Mysu dobré naděje pohybuje kolem 1,5 miliónu tun lodního prostoru, z něhož polovinu tvoří tonáž tankových naftových lodí. Zhruba 57 procent západoevropského dovozu naftu a 25 procent dovozu potravin se uskutečňuje na této námořní cestě, která ani po znovuootevření Suezského průplavu neztratí mnoho na významu, neboť Suezským kanálem supertankové lodě proplouvat nemohou a k tomu je ještě pod egyptskou kontrolou.

Udržovat otevřenou tuto významnou mořskou cestu jak v míru tak ve válce je společným úkolem Jihoafrické republiky a Velké Británie. Po uzavření Simonstovnské dohody v roce 1955, kdy Velká Británie odvolala svoji flotilu z vod kolem jižní Afriky, je Jihoafrická republika prakticky jedinou ochránkyní tohoto důležitého spojení mezi Atlantikem a Indickým oceánem, což je zcela nad síly jejího námořnictva a armády.

J. Zábavský

SLOVAK GYMNASTIC UNION

SOKOL

of the United States of America

THE FIRST SLOVAK SOKOL SOCIETY in the U.S.A.
OFFERS YOU:

- MANY FRATERNAL BENEFITS
- COMPLETE LIFE AND ENDOWMENT INSURANCE
- MORTGAGE PROTECTION INSURANCE
- SUMMER PHYSICAL FITNESS CAMPS
- RECREATIONAL ACTIVITIES IN OUR HALLS

DON'T WAIT — JOIN NOW!
WE ARE HERE WHEN NEEDED

276 Prospect Street, East Orange, N. J. 07017

(Area Code 201) 676-0280

ANDREW VENGLARCHIK, JR.
President

JOHN SOPOCI
Secretary

J. & P. CADILLAC LIMOUSINE SERVICE

(24 HODIN SLUŽBA)

NA LETISKO • SVATEBY • DO LETOVIŠK • ATD.

79-17 24th Ave., JACKSON HEIGHTS, NY 11370

PAUL ŠKODÁČEK, majitel

Tel.: (212) 478-0583

DÁNŠKO-ČSSR

Nový obchodní rada československého velvyslanectví v Dánsku, Josef Richter, se v těchto dnech setkal s řadou podnikatelů ze severního Jut-ska. Přípravuje se další rozšíření spolupráce např. s firmou Pedershook, jenž do Československa dodává míchačky na beton a hlavně počítačí stroje a současně probíhají jednání s několika dalšími strojírenskými firmami. Delegace, vedená radou Richtrem, navštívila rybářenský velkozávod Skagerak, jehož obrovské chladicí vozy jsou známe v celé Evropě. Československo je tradičním odběratelem dánských makrel, sledů, tresků, kambal i jiných platejsovitých pchoutek. Na československý trh přicházejí ryby ze severní části Jutského poloostrova, jednak zpracované v konzervách, jednak mražené nebo naložené v ledu k dalšímu zpracování.

Dánský týdeník Berlingske Aften komentuje programy československého rozhlasu — zaměřené proti vysílacím Svobodná Evropa a Deutsche Welle. Obě stanice jsou už po léta trnem v oku východoevropských mocipánů. Jsou populární především proto, že informují o věcech, o nichž oficiální rozhlas mlčí nebo je překrucuje. Vzhledem k tomu, že tyto programy poslouchá 20-25 procent dospělého obyvatelstva komunistické Evropy, nelze se divit, že československé vedení podniklo velkou akci, jež je má co nejvíce očernit. Základními kameny kampaně jsou úryvky z telefonních rozhovorů, jež spolu s příslušným komentářem stavi známé redaktory Svobodné Evropy a Deutsche Welle do co nejhoršího světla. Tento nejnovější krok v serii opa-

Mezinárodní přehled

tření z posledních let znovu dokazuje, že rány ze srpna 1968 jsou stále ještě otevřené. Takzvaný proces normalisace, jenž je v podstatě velkou čistkou všech, kdo sebral za socialismus s lidskou tváří, stále ještě není ukončen. Po procesech z roku 1972 hrál československý režim letos v Hochmanové a Filipové případě k metodě vykázání ze země. Ted' se naskytá otázka v jakém kontextu je třeba chápat vysílání "hlasů z druhé strany." Je ostatně pozoruhodné, že sovětská tisková agentura TASS věnovala seriálu velkou pozornost. Kampaň, jejímž hlavním cílem je vyvolat antipatii československých posluchačů k programům ze západního Německa, ukazuje, že stále ještě nelze mluvit o vnitropolitickém ideologickém tání. V této souvislosti je pochopitelné, že ženevská konference o bezpečnosti v Evropě nijak nepokročila. Požadavek svobodné výměny osob, myšlenek a informací je zřejmě nepřekonatelnou překážkou, píše závěrem dánský Berlingske Aften.

BUDAPEŠT' —
BĚLEHRAD

V zahraničních hospodářských stycích Maďarska má zvláštní postavení Jugoslávie. Je to jedna ze zemí, s níž jsou účty vyrovnávány na základě směnitelné měny. V první polovině letošního roku dovezlo Maďarsko z Jugoslávie o devadesát procent a vyvezlo do Titova státu o stočtyřicetšest procent více zboží v hodnotovém vyjádření než ve stejném období roku loňského.

V dějinách maďarských obchodních styků — vztahy k zemím Rady vzájemné hospodářské pomoci nevyjímaje — nemá tento rozmach období.

Styky s Jugoslávií jsou pro Maďarsko mimořádně důležité i v jiném ohledu. Ropovod Jadran, stavěný společně oběma zeměmi, bude mít základní význam pro zásobování Maďarska ropou; nedávno byla přijata resoluce o kontrole vodního stavu na Drávě, o stavbě zdymadel, která učiní tuto řeku splavnou, jakož i o stavbě společných vodních elektráren. Nyní se plánují takové elektrárny s celkovou kapacitou dvěstěpadesát až dvěstěosmdesát megawattů. Rozdělení nákladů je ještě předmětem jednání, ale obě elektrárny mají zahájit provoz počátkem osmdesátých let. Pro Maďarsko budou velice užitečné, protože zásobování pohraničních okresů elektřinou je nákladná a svízelná záležitost. Prospěch bude mít i Jugoslávie, protože společně vlastněné vodní elektrárny vyřeší energetický problém v Chorvatsku. Maďarsko a Jugoslávie plánují četné jiné projekty a uzavřely některé dohody — uved'me například výrobu železničních vagonů a celulózy.

Ale hospodářské styky mezi oběma zeměmi nejsou přes všechny dynamický rozvoj bez problémů. Zvláště průmyslová kooperace se nevynívá tak, jak by si oba partneři přáli. Jugoslávská obchodní komora shledala, že kooperace mezi podniky v obou zemích "už určitou dobu stagnuje"; z osmnácti kooperací dohod, které byly podepsány, bylo sedm zru-

šeno a provedení zbývajících jedenácti je nejisté.

Problémy vyvolává financování společných projektů. Místopředseda maďarské vlády Matyáš Timar poukázal na tento aspekt v rozhovoru, který poskytl za své červnové návštěvy v Jugoslávii. Řekl tehdy: "Je zřejmé, že tyto náročnější kooperací projekty byly umožněny díky tomu, že Maďarsko poskytlo Jugoslávii úvěr a dodalo jí stroje. Ale naše země také potřebuje zařízení, která lze získat s úvěry, poskytnutými s mezinárodně platnými podmínkami". Z Timarových výroků je jasné, že Maďarsko nechce hrát úlohu věřitele, když samo potřebuje půjčky. Nezdá se, že kooperací projektů je patrně třeba vysvětlit touto váhavostí: jugoslávské podniky budou kooperovat jen tehdy, dostanou-li od Maďarů úvěry, ale Maďaři za nynějších okolností nejsou s to jim je poskytnout. Ostatně nespěšně o hospodárnosti hrát si na věřitele v dobách inflace.

RAKOUSKO A TITO

Rakouská vláda odpověděla na stížnost jugoslávské vlády, že nedodrží závazky vůči slovinské menšině v Korutanech a chorvatské menšině v Burgenlandu — zakotvené ve státní smlouvě z roku 1955. Oprávněnost stížnosti, až na malou výjimku, odmítla. Konstatovala, že příslušníci slovanských menšin mohou korespondovat s úřady v mateřském jazyku a své děti posílat do dvojazyčných škol. Připomněla, že sám jugoslávský prezident Tito roku 1967 při své návštěvě ve Vídni s uspokojením prohlásil, že při uplatňování menšinových práv bylo dosaženo značného pokroku. Státní smlouva nebyla podle doznání rakouské vlády splněna jen v jediném bodě. Jde o třetí paragraf smlouvy, který stanoví, že v obcích s národnostně smíšeným obyvatelstvem musejí být na veřejných budovách a na silnicích dvojazyčné nápisy. Důvody — jak dodala — rakouská odpověď, — jsou jugoslávské vládě zná-mé. V některých obcích příslušníci německy mluvící většiny dvojazyčné nápisy zničili a nepřipouštějí jejich obnovení.

PRO POLITICKÉ
VĚZNĚ

Ve Velké Británii pokračují akce na pomoc československým politickým vězňům. Tentokrát šlo o úspěšné vystoupení československého studenta Jana Kavana na konferenci britského Národního studentského svazu. (Kavan studuje na universitě v britském městě Readingu.) Kavan vyzval delegáty konference, aby protestovali proti věznění lidí

odlišných politických názorů v Československu — a zvláště uvedl někdejšího předního funkcionáře studentských organizací Jiřího Müllera. Kavanův projev přerušili delegáti, kteří nejprve souhlasili s tím, aby mu jako "zahraničnímu hostu" bylo dáno slovo, několikrát souhlasným potleskem. Za pozornost stojí, že delegáti téže konference naopak nedali slovo představiteli takzvaného Mezinárodního svazu studentstva se sídlem v Praze, ačkoli šlo o návrh, předložený předsednictvem konference. Delegáti udělili dále důtku tajemníkovi svého svazu Parrymu za to, že vešel do styku s československou studentskou organizací, založenou po okupaci Československa v srpnu 1968, tedy poté, co byla původní organizace okupačním režimem rozpuštěna.

Jan Kavan je také jedním z členů britského Výboru na obranu československých socialistů, výboru, v němž jsou především Angličané, ale také paní Marian Šlingová a její syn Jan Šling, pozůstalí po někdejší komunistickém politikovi, popraveném v procesu se skupinou Rudolfa Slánského. Tento Výbor vydal nové číslo svého bulletinu, který uveřejňuje v angličtině řadu dokumentů. Jsou to například fakta o dalších československých politických vězňích — především o Jaroslavu Šabatovi a Jiřím Müllerovi —, dále svědectví o nelidských poměrech ve vězeních v Litoměřicích a v Ostravě, dopis skupiny československých občanů Jednotě československých právníků ve věci stejné, byť obsáhleji podané a informace o případu profesora Bohumila Pelešky, kterého dnešní československý režim zbavil jakékoli možnosti cenné a jinde žádané vědecké práce, jakož i možnosti pracovat v oboru případně i v zahraničí.

UVOLNĚNÍ
V MADRIDU?

Španělská vláda chce poněkud uvolnit strohé předpisy o vnitropolitické aktivitě. Publikovala návrh nového zákona, který připouští vytvářet pro volby do parlamentu takzvaná politická sdružení. Jednotlivá sdružení musejí získat přinejmenším 26 tisíc členů, ale status nezávislých politických stran mít nebudou. Budou jen složkami monopolizovaného Národního hnutí. Prostřednictvím těchto sdružení mohou obnovit politickou aktivitu všechny politické skupiny s výjimkou komunistů. Premiér Carlos Arias Navarro, který návrh zákona v rozhlasovém projevu odůvodnil, sice nemluvil o demokratizaci politického života ve Španělsku, vyslovil však naději, že zákon, který má vstoupit v platnost už počátkem příštího roku, nemálo přispěje k vnitropolitické konsolidaci země. Vyzval Španěly, aby věřili v upřímnost jeho

Radostné Vánoce
a lepší Nový rok 1975

PŘEJE

SBOR D. A. SOKOL A SOKOLEK,
Astoria, N. Y.

SBOR D. A. SOKOLEK,
New York.

SBOR D. A. SOKOL A SOKOLEK,
Newark, N. J.

SBOR D. A. SOKOL
Little Ferry, N. J.

SBOR D. A. SOKOL
New York.

SBOR D. A. SOKOL A SOKOLEK,
Winfield.

ZA

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR DĚLNICKÝCH AMERICKÝCH SOKOLŮ A SOKOLIC.

G. MATOUŠ, starosta

M. MATOUŠOVÁ, tajemnice

K. BÁLEK, místostarosta

*Příjemné prožití svátků vánočních a v novém roce pevné zdraví,
osobních úspěchů a síly do další práce za opětné svobodné
Československo všem přátelům přeje*

Národní rada žen Svobodného
Československa

Betka Papánková,
předsedkyně

L. Drobílková
jednatelka

Nevyléčitelný problém Číny

Mao Ce-tung a Čou En-láj utvářejí osudy Číny už tak dlouho, že je téměř nemožné představit si budoucnost bez nich. Velký kormidelník a ministerský předseda vstoupí do dějin jako bezpříkladná politická dvojice, jejíž členové se navzájem téměř přesně doplňují. Je těžko říci, kdo z nich je větší — zda Mao, věstec a nezkrotný visionář, posedlý vidinou nového člověka v nové Číně, či Čou En-láj, pragmatik — který uzavírá kompromisy, kdykoli jsou nezbytné a trpělivě vytváří zahraniční politiku, která má Čínu opět zapojit do ostatního světa. Dnešní Čína je podle všeho politicky a hospodářsky stabilní a jejích osm set milionů obyvatelů se patrně spokojuje se životní úrovní, která je podle západních měřítek neobyčejně nízká.

Čína však také trpí nevyléčitelným problémem: vysokým věkem vůdců. Muži, kteří před čtvrtstoletím vedli revoluční vojska k vítězství, ještě stále vedou lidovou republiku a mnozí z nich jsou sedmdesátníci a osmdesátníci. Maovi je teď osmdesát a nemocnému Čou En-lájovi 76. Ze stálého výboru čínského politbyra jen jeden člen, Wang Hung-wen je mladší než šedesát a jen další dva jsou mladší než sedmdesát let. A dva členové tohoto orgánu, Tung Pi-wu a Ču Teh, jsou starci osmaosmdesátiletí. I když všechny předpovědi o Číně jsou velice nejisté, někteří pozorovatelé se kloní k názoru, že odchod Mao Ce-tunga a Čou En-laje z jeviště patrně nevyvolá takový zmatek, jaký se kdysi mnohým zdál nevyhnutelný.

Mao je ve skutečnosti už teď spíše božstvem než lidskou bytostí. Na veřejnosti se neukázal už tři roky. Občas ho lze vidět v televizi, když vítá hlavu jiného státu, ale takové návštěvy jsou nyní velice vzácné. Nemocný Čou En-láj je už asi pět měsíců upoután na lůžko a veřejnost si zvykla na to, že ho zastupuje některý z jeho náměstků. Nynější faktické kolektivní vedení v Pekingu je koalici radikálů a umírněných; nejpravděpodobnějšími uchazeči o úřad ministerského předsedy jsou Teng

Hsiao-ping a Čang Čun-čiao. S jistotou lze říci jen to, že mezi dnešními dědici v Pekingu nejsou žádní visionáři, žádní Mao Ce-tungové. Dnešní systém byl Číně vnučen hlavně silou Maovy osobnosti. Maovi se podařilo přimět osm set milionů Číňanů, aby přijali režim, který nezná motiv zisku ani hmotnou zainteresovanost — režim, v němž je jen minimální míra nepoctivosti — málo trestů a ještě méně odměn.

Čistotu revoluce by mohla udržet jen úplná izolace od ostatního světa; ta však není možná už z důvodů zahraničně-politických. Čínskému vedení záleží na dialogu s cizinou; zároveň ale silně zdůrazňuje soběstačnost a spoléhání na vlastní síly.

Invaze cizinců do Číny nicméně pokračuje. V Pekingu je teď diplomaticky zastupeno třiadvadesát zemí a pracuje tam téměř padesát stálých zahraničních korespondentů. Na australskou výstavu přijelo nedávno do Pekingu třista Australanů. Loni navštívilo Čínu deset tisíc Japonců, hlavně podnikatelů. Bylo zahájeno přímé letecké spojení mezi Pekinem a Tokiem; "Čínské aerolinie" plánují linku do Paříže. Není pochyby, že to všechno ovlivní v dlouhodobé perspektivě vnitřní politiku pekingského vedení. Lze si těžko představit, že by se tito předáci rozhodli znovu ustoupit za hrady izolace; vzdali by se tím totiž také vyspělé západní technologie, která je pro Čínu životně důležitá.

Jedna věc, která se v Maově říši nezmění pravděpodobně ani v budoucnosti za nového vedení, je postoj k Sovětskému svazu. Od rozkolu z raných šedesátých let, který téměř zničil čínské hospodářství, zůstává nepřátelství Číňanů k Sovětům, označovaným za "nové cary" nebo "sociálimperialisty" — neúprosné. Toto nepřátelství nabylo velice konkrétní formy: na čínsko-sovětských hranicích stojí proti sobě obrovské armády. Číňané se sice nevyrovnaají Sovětům jadernou kapacitou, ale vyvinuli už, jak se soudí, balistickou střelu s doletem do čtyř tisíc kilometrů; Moskva je tudíž v dosahu této čínské zbraně.

Méně jednoznačný je postoj Pekingu k Washingtonu. Čínská propaganda sice neustále napadá Spojené státy jako supervelmoc, ale v její verzi jsou hříchy Ameriky často méně těžké než hříchy Sovětů; v zákulisí se však klidně připravuje řádné diplomatické uznání a američtí hosté jsou v Číně přijímáni neobyčejně zdvořile a uctivě. Čínsko-americký obchod vzkvétá; očekává se, že vývoz ze Spojených států do Číny dosáhne letos jedné mi-

liardy dvou set milionů dolarů, což bude o sedmdesátčtyři procenta více než loni.

Skutečný nápor čínské zahraniční politiky však míří na třetí svět: konečným cílem pekingského vedení je změnit různorodé části třetího světa v soudržný celek, vedený Čínou. Jak Peking neúnavně připomíná, třetí svět má suroviny, bez nichž se vyvinuté státy neobejdou, a má také zbraň v podobě nafty. Skutečně pevný blok třetího světa, vedený Čínou a podporovaný zeměmi tak zvaného druhého světa, sympatizujících s rozvojovými zeměmi, by se mohl jednoho dne objevit a vyzvat supervelmoci. S takovou silou by bylo třeba počítat — takové síly by bylo nutno se obávat.

Chodský svéráz

Družstvo Nábytkář v Domažlicích má předem prodanu už celou svou výrobu pro příští rok. Vyrábí se tu tzv. chodský svéráz, a to v kolekcích i v jednotlivých kusech. Jsou to stoly, židle, skříně, příborníky, lavice, nástěnné police, lustry a kolébky.

Požehnaný věk

Sto pět let se v těchto dnech dožila česká občanka Amálie Havránková z obce Studenec na okrese Třebíč. Jubilantka je dodnes čilá, má dobrou paměť a čte. Pracovala celý život těžce — v domácnosti, v kovárně a v zemědělství. Vychovala šest dětí.

Podle posledních zjištění čs. bezpečnostních orgánů zločinnost mládeže nijak nepolevuje. Tyto orgány si stěžují především na to, že pro mladé lidi není dostatek atraktivních a pro ně přitažlivých možností, jak naplnit volný čas. Proto se často organizují party a skupiny — jež obvykle dávají dohromady a pak vedou jedinci s kriminální minulostí. Upoutávají mladé lidi "odvážnými kousky", vymyšlením všelijakých dobrodružných akcí, hrubostí, která už je pak často kriminální. Dochází k vykrádání aut, k výtržnostem na ulicích a v hostincích, převážně za vydatné pomoci alkoholu. V hospodách se obvykle s klidem nalévá nejen pivo, ale i ostřejší nápoje mladistvým pod 18 let; hlavně aby podnik "udělal kšeft". — Další rozšiřující se příčinou narušení osobnosti mladého člověka je požívání omamných látek. Je současně rozšířeno hlavně v některých velkých městech a v průmyslových centrech. Skupiny této mládeže se scházejí v různých klubech, v restauracích, chatách i soukromých bytech narkomanů a tam "hašují". Protože v Československu nejsou klasické drogy — heroin, hašiš, marihuana a pod. — tak snadno k dostání — používají se k omámení různá léčiva a chemické přípravky jako ředidla, rozpustidla a podobně. Takové zacházení s nebezpečnými látkami končí někdy tragicky. Jeden 15-letý chlapec inhaloval pod peřinou páry z lá-

hve s toluenem; po několika hodinách jej našla jeho sestra mrtvého. V jiném případě inhalovala skupina mladistvých společně čisticí skvrn "Čikuli"; pod vlivem opojení se vloupali do restaurace — přičemž jeden ze skupiny rozbil hlavou skleněné dveře. Odcizili pak značné množství lihovin. Státní orgány mohou ovšem "nevinnému" používání chemikálií pro tyto životy nebezpečné účely těžko zabránit, protože ty si může každý (pokud jsou ovšem na skladě) koupit v drogerii. O jistý dozor se víc než kde jinde pokoušejí v učňovských internátech, kde je kontrola samozřejmě snadnější. Zajímavé přitom je, že touha po drogách se zdaleka netýká jen studentů nebo tzv. osob "práce se štíticích", ale i mládeže — aby se tak řeklo — "dělnické". Ovšem jak učitelé na učňovských školách, tak vychovatelé v domovech mládeže jsou oproti jiným pedagogickým sítím málo kvalifikováni; a to jak odborně, tak hlavně ve výchovné praxi i teorii. Většina vychovatelů v internátech jsou starší, vysloužilí dělníci z příslušných nebo podobných podniků — bez často nejmenší schopnosti vcítit se do pocitu mladých lidí. Tyto síly jsou také ve srovnání s normálními učiteli daleko méně placeny, což se naopak zase odráží v tom, že žádná kvalifikovaná pedagogická síla nechce jít sem do zaměstnání. Následek a příčina se vzájemně a zatím beznadějně podmiňují. S.

Mnoho zdaru a štěstí v roce 1975
všem sestrám zde i jinde, všem štědrým
podporovatelům Dámského Dobr. Klubu, včetně
redakci a čtenářům Amerických Listů
přeje upřímně

Americko-Československý dámský dobročinný klub v Miami, Florida

MARIE DULLOVÁ, předs. L. PETRÁŠKOVÁ, I. místopředs.
BERNICE ŠIMONOVÁ, II. místopředs.
BOŽENA NYGRINOVÁ, taj. a účet. BESSIE ŠTEPÁNKOVÁ, pokl.
ANNA LADICKOVÁ, stráž. dveří
a všechny ostatní sestry

ÚRADNÍCI, VÝKONNÍ AKO ČLENOVIA VÝBORU A ŠTÁB
LOCAL 32-J

SERVICE EMPLOYEES

INTERNATIONAL UNION, AFL-CIO

POSIELAJÚ POZDRAVY A PRAJÚ TO NAJLEPŠIE SVOJIM
TISÍCOM ČLENOM A PRIATEL'OM
VESELE VIANOCE
A NAJŠTASTNEJŠÍ A NAJBLAHODARNEJŠÍ
NOVÝ ROK

Joseph J. Baumann and Business Manager
Dolores Drapala, Secretary-Treasurer
Joseph J. Baumann, Vice President
Chester W. Brown, Vice President
Donald F. Mumm, Vice President

Lucille Pearson Smith, Recording Secretary
Angelo De Cristafaro, General Organiser

LOCAL 32-J — 237-241 East 36th St., N. Y. C.

záměrů. Ze španělské historie, — jak řekl — plyne poučení, že pomalé kroky jsou efektivnější než velké skoky do neznáma. Takové skoky skoro vždycky znamenaly zvrát a ústup zpět. Představitelé opozičních skupin — od sociálních demokratů až po křesťanské demokraty — však pro Ario-vy návrhy pochopení neprojevali. Vznegli požadavek — aby byly povoleny politické strany na takzvaném Národním hnutí naprosto nezávislé.

SPORT

Neděle 22. prosince bude pro krajany v New Yorku a okolí velkým sportovním svátkem. Zaslouhou promotéra Enza Magnozioho sehrají v ten den fotbalisté Slavie Praha přátelské mezinárodní utkání s kombinovaným mužstvem Inter Guiliana a Croatia New York — vedoucími mužstvy nejvyšší soutěže GASL ligy v New Yorku. Zápas se uskuteční na stadionu Metropolitan Oval — 60th Street a 60th Court, Maspeth, Queens; začátek o 2 hod. odpoledne. V předzápase ve 12.15 odpoledne nastoupí krajanský American-Czechoslovak S. C. proti B-mužstvu Inter Giuliana a Croatia.

Výprava fotbalistů Slavie Praha přiletí do New Yorku již tuto sobotu večer v 6 hod.

PODPORUJTE

ČESKOU

NÁRODNÍ

ŠKOLU

na Kennedyho letišti, Scandinavian Airlines, let č. 911 a ještě v ten večer bude pohostěna slavnostní večeří v Close Quarters, 81-09 Broadway, Elmhurst, kterou uspořádá majitel tohoto podniku a kapitán American-Czechoslovak S. C. Dušan Kolbašovský. V neděli večer, po zápase, budou hráči pražské Slavie hosty Franka Holečka, velkého přítele čs. sportovců, na banketu v jeho restauraci Czechoslovak Praha na 1. Ave. a vých. 73. ul. na Manhattanu.

Slavie Praha je 13tí násob-

ným mistrem Československa, 5tí násobným vítězem Čs. poháru a dvojnásobným vítězem tradiční soutěže o Středoevropský pohár. Legendární brankař F. Plánička chránil po dlouhé roky branku Slavie a osm jejich hráčů—Plánička, Puč, Zeníšek, Čambal, Krčil, Junek, Svoboda a Sobotka—dovedli čs. reprezentační mužstvo až do finále mistrovství světa v Itálii.

Zápasy 25. kola I. hokejové ligy:

Slovan-VŽKG 4:6, Kladno-Budějovice 3:1, Gottwaldov-Jihlava 0:2, Litvínov-Košice 4:2, Brno-Plzeň 3:5. Výsledky 26. kola: Pardubice Kladno 4:0, Jihlava-Litvínov 5:0, VSŽ Košice-Sparta 3:2, Budějovice-Brno 5:6, VŽKG-Plzeň 3:2, Slovan-Gottwaldov 4:2.

Tabulka:

1. SONP Kladno	26 37
2. Dukla Jihlava	26 33
3. Tesla Pardubice	25 30
4. M. Č. Budějovice	26 27
5. CHZ Litvínov	26 27
6. Sparta	25 26
7. Sn Bratislava	26 26
8. Škoda Plzeň	26 25
9. ZKL Brno	26 24
10. VSŽ Košice	26 22
11. TJ VŽKG Ostrava	26 21
12. TJ Gottwaldov	26 12

V zápasech 3. kola evropské soutěže o pohár UEFA podlehli fotbalisté Dukly Praha v Holandsku celku Twente Enschede 5:0 a byli ze soutěže vyřazeni, protože v prvním zápase v Praze vyhráli pouze rozdílem dvou gólů, 3:1. Druhý čs. účastník v soutěži, Baník Ostrava však postoupil, když dokázal po vítězství 2:0 v Ostravě hrát nerozhodně 1:1 v Itálii s mužstvem S. C. Napoli.

Dvě čs. reprezentační hokejová mužstva—výběr I. ligy a družstvo juniorů—přiletí koncem t. r. do Kanady, kde sehrají několik zápasů. Junioři se též zúčastní na neoficiálním mistrovství světa juniorů ve Winnipegu.

—pza—

Hořkosti paní Sladké

Jistý důstojník československé armády byl přeložen. Ačkoli jde jistě o vojenské tajemství vysokého stupně, nezůstala věc utajena. Jak to bývá, z příčin zcela civilních. Manželka tohoto důstojníka si totiž po mnohaletém strádání s provozem bytu postěžovala dopisem redakci jednoho pražského týdeníku. A ten dopis zveřejnil: paní Sladká z Čáslavi, přestěhovávala se sem před deseti lety z Bratislavy, píše, že tam — na Slovensku — "ústřední topení vždycky hrálo a teplá voda byla samozřejmostí." V Čáslavi naopak proti tomu se v každé topné sezóně opravoval a opravuje kotel a dodávka teplé vody také vážně; konkrétně: te-

dového státu, vstanou noví bojovníci a prapor zpátečnictví znovu zavlaže. Neboť v tom je to: neefektivnost centrálně ztuhla řízeného státního kapitalismu se jenom znovu a znovu utvrzuje dogmatickou strnulostí totalitní ideologie; moderní, vyspělé průmyslově-technické hospodářství vyžaduje stále více pohybu, rychlé proměny výrobní struktury, pružné a účelné zacházení s hmotnými prostředky i s lidskou pracovní silou. To všechno znalci i laici v takzvaném socialistickém hospodářství postrádají. A ne od loňska. Tyto chyby mělo sovětské hospodářství už dávno před druhou světovou válkou a nevypovídalo se s nimi podnes; naopak mocensko-politický zásah přenesl tyto neproduktivní metody do řady zemí střední a východní Evropy, jimž se, podobně nepodařilo se s nimi v kladném smyslu vyrovnat. Ani tak kdysi vyspělá ekonomika, jakou byla předválečná ekonomika československá, nemůže po třicetiletém tlaku vykazovat z někdejších kvalit (a právě na kvalitě byla založena pověst československé práce) téměř nic.

Tak se také stalo, že v Československu není podnes vyřešen ani bytový problém, ač to před lety někdejší první tajemník ÚV KSČ a prezident republiky sliboval už pro (tehdy) brzkou dobu. Sliby — chyby; skutek utek; říkají lidové "šprochy" — a není na nich jen trochu pravdy, leč pravda celá. Ačkoli se v posledních letech právě do bytové výstavby investují velké částky, ačkoli se skutečně po dlouholetém čekání mohla řada lidí (už s rozrostlými rodinami, a tedy už zase do bytů menších než by bylo vlastně potřeba) nastěhovat — hned

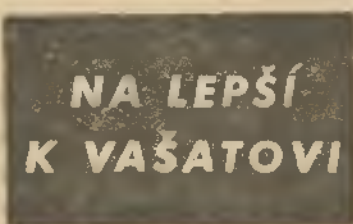
se zase množí stížnosti na kvalitu stavby, kvalitu bytů, kvalitu okolí domů, na nedostatek služeb, škol a jiných pomocných zařízení, nemluvě už o dopravě, čištění ulic, dětských hřištích a tak dále a tak podobně. Záříjová beseda rozhlasové stanice Hvězda o pražských bytových problémech ukázala ostatně tohle všechno zcela jasně na konkrétních, oficiálně přiznaných příkladech. Ukázala to o to jasněji, že Praha byla a je i nadále ukázkovým dokladem pro celkovou problematiku bytové výstavby v Československu, dokladem těžkopádnosti byrokraticky řízené ekonomiky, která ani už na centrální příkaz není schopná dát do pořádku z celostátního hlediska z vlastně lokální kalamity. Hořkých zkušeností paní Sladké z Čáslavi se bohužel dožije ještě mnoho československých občanů.

BEZ KOMENTÁŘE

Paní Marie Zápotocká, vdova po "druhém dělnickém" prezidentovi Antonínu Zápotockém, není více členkou Komunistické strany Československa. Je jí dvaosmdesát let. V roce 1969 na protest proti okupaci vystoupila ze strany. Okresní výbor KSČ na Kladně, kde stará paní žije, odmítl sice přimout legitimaci, kterou chtěla vrátit, paní Zápotocká tedy přestala platit příspěvky a nepřijala novou legitimaci KSČ.

Studijní delegace

Ústředního výboru svazu komunistů Jugoslávie, vedená členem výkonného výboru Svazu komunistů Srbska Milanem Dragovićem přiletěla do Prahy. Účel: výměna zkušeností z mezinárodní spolupráce v ekonomické oblasti.

plá voda teče pouze třikrát týdně, přibližně od 16 do 19 hodin. "Je to", píše obyvatelka bytu, "absurdní situace bydlení v první kategorii a pomalu přestáváme věřit, že jde jen o nedbalost." To je, třeba konstatovat zcela otevřeně, poznání bystré, byť — vzhledem k vypočítaným letům pobytu v přepláceném, nehodnotném bytě — pozdní. Skutečně: lze těžko věřit, že by v případě neustále nízké kvality bydlení — tedy konkrétně v Čáslavi a v Československu, jinak ve východním bloku, obecně šlo jen o nedbalost. Tenhle pudl má jádro mnohem hlubší a závažnější. A sotva bude na jeho nápravu stačit onen recept, který ještě — mimo jiné — navrhla v citovaném dopise nespokojená Čáslavan-ka. Podle ní už většina spoluobytel rezignovala a "čeká, že snad vyřeší všechno čas — přesněji řečeno — odchod některých odpovědných osob do důchodu".

Je sice pravda, že v obou národech, obývajících Československou republiku, by "odchod některých odpovědných osob", případně i do důchodu, vyvolal nepochybné uspokojení. Ale ani to — vcelku —, jak vidí i naše stěžovatelka "není řešení". I kdyby — jak se zpívalo ve staré dělnické písni — padli "všichni" zkosnatělí byrokraté takzvaného socialistického či ji-

Krajanské divadlo Jana Snížka

PŘEJE

*svým milým návštěvníkům radostnou vánoční pohodu
a šťastné žití v Novém roce.
Americkým Listům díky za celoroční vzornou tiskovou
službu, s přáním dalších úspěchů v roce 1975.*

Za soubor

B. HELCLOVÁ-SNÍŽKOVÁ

**PRIJEMNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
CELÉ KRAJANSKÉ VEŘEJNOSTI
PŘEJE**

Czechoslovak Store, Inc.

1363 First Av. (73rd St.) New York, N. Y. 10021
Tel.: 249-7414

**PŘIJEMNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
A VŠE NEJLEPŠÍ V NOVÉM ROCE
CELÉ KRAJANSKÉ VEŘEJNOSTI
PŘEJE**

**PRVNÍ ODBOČKA ČESKOSL. NÁRODNÍ
RADY AMERICKÉ
na Long Islandě**

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmodernější zařízení a všim pohodlím vybavená restaurace. • Nej-
jemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit:
pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně
a celá řada dalších specialit. • Importovaný plzeňský prazdroj na čepu.
Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd.
Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop.
do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P. M.
Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-3505 — RH 4-9787

Za paní Hanou Benešovou

(Pokrač. ze str. 1)

Hana Benešová roli nemalou. Docela konkrétně: po rodičích zdědila menší činžovní dům v Praze-Nuslích a na ten si vypůjčila u pražské spořitelny peníze, které sloužily jako první finanční základ československého zahraničního odboje; a navíc — za pomoci své přítelkyně, dcery pražského policejního úředníka, — opatřila také pro Masaryka a Beneše pasy, aby mohli bezpečně odjet z tehdejšího Rakouska-Uherska. C. a k. úřady na tuto její činnost a úzký vztah k přednímu politikovi československé emigrace odpověděly tvrdě: paní Benešová byla, spolu s Alicí Masarykovou a jinými uvězněna ve Vidni, a to až do amnestie v roce 1917. Z vězení si bohužel odnesla vážnou nemoc, která způsobila, že manželé Benešovi nemohli mít — přes veškerou pozdější lékařskou péči — rodinu. Což oba vždycky těžce nesli. — Od roku 1918 už pak byla paní Hana skutečně stále věrně a blízko vedle svého manžela, při všech jeho úspěších i neúspěších, které provázely klidné i bouřlivé doby politického dění. Ona sama veřejně vlastně nikdy nevystupovala; až z doby po druhé světové válce si lidé pamatují, že se objevovala při různých spíše společenských akcích po boku svého muže, který stále úporněji bojoval se svou neúprosně pokraču-

jící chorobou. Starala se o něho skutečně s nevšední péčí; těžce nesla všechny útoky, které proti němu — hned od počátku jeho politické dráhy — vedly nejrozličnější politické skupiny a kliky.

Viděla svůj úkol vždycky v tom — ochránit ho od následků těchto útoků, vytvořit takové domácí prostředí, ve kterém by se těžce namáhaný politik dočkal potřebného klidu a pohody.

Paní Hana Benešová byla nábožná žena. Byla to ona — která v roce 1948 po tragických událostech únorových, kdy se za okolností pro Edvarda Beneše velice těžkých hrotila jeho dávná a toužebná koncepce československé demokracie — povolala k loži umírajícího (tehdy už ex-presidenta) kardinála Josefa Berana, aby ho naposled zaopatřil. Po smrti svého muže žila paní Hana zcela v ústraní. Ale kdekoli se kdykoli objevila, byla středem pozornosti občanů, kteří ji vždycky projevovali úctu, již si tento vzácný člověk po právu zasloužil.

MS

Do druhé stovky

Svou první stovku let dovršil pivovar ve Velkých Popovicích, výrobce známého "kozla". Závod je v současné době modernizován. V roce 1978 má produkovat ročně víc nežli jeden milion hektolitřů piva.

SEDM DOPISŮ ...

(Dokončení se str. 1)

autor vzkvétající nacionalismus a silné protisovětské i protisocialistické nálady. Potenciální opozici vůči režimu tvoří dnes — čteme v prvním "dopise z Prahy" — asi 15 — 20% obyvatelstva. Z větší části jde však o opozici mlčenlivou. "Tito lidé pečlivě sledují politickou situaci doma i v zahraničí, poslouchají cizí rozhlas a čekají na příležitost. Někteří z nich se občas ozvou proti své perzekuci, vysloví se k místním problémům; v kruhu svých známých se nikterak netají svými názory na okupaci i na normalizaci. Pouze malá část, jde snad pouze o tisíce, má odvahu něco proti režimu dělat". Sem se počítá rozmnožování samizdatů — letáků, zahraničních publikací. "A jenom zcela nepatrná část — jde snad pouze o několik desítek lidí — má odvahu a chuť říkat své názory před celým světem a může si to dovolit". — To jsou citáty z prvního "dopisu z Prahy", charakterizující, zdá se, že velmi přesvědčivě, dnešní stav myslí československého obyvatelstva.

Pokud jde o Komunistickou stranu Československa — citujeme z druhého dopisu — "je přestárlá a má, z hlediska stranické doktriny, špatné třídní složení. Její kostru tvoří placení aparátníci, penzisté, příslušníci ozbrojených sil a bezpečnostních složek, úředníci, funkcionáři odborů a mládežnické organizace."

Za zvláště špatnou pokládá pražský komentátor situaci v dělnických organizacích, které jsou obzvláště pasivní. Doslovný citát: "KSČ patří dnes de facto mezi nejkonzervativnější síly v naší společnosti". Z toho pak plyne

důležitý závěr i pro další vývoj. Ten stojí za to ocitovat přesně. Druhý dopis z Prahy říká: "Dnešní členská základna KSČ, její aktivita, analytická schopnost a intelektuální kapacita vylučují, že by se tato strana mohla stát v budoucnosti, podobně jako tomu bylo v letech 1967-1968, iniciátorem a hybnou silou nějakého společenského pohybu."

Slabost a nejistotu režimu pak pražský autor dokládá v tomto i v dalších svých dopisech na mnoha konkrétních příkladech. Pojednává o různých skupinách ve vedení KSČ, jejichž vzájemná, ale skrývaná rivalita vede k jen velmi malé akceschopnosti řídicích orgánů. Popisuje celou dlouhou historii dlouho odkládaných, ale pak přece jen spuštěných politických procesů; jednak těch — které byly veřejně oznámeny, jednak oněch, jež se děly v okresech, krajích a před vojenskými soudy tajně. Počet politických odsouzenců v posledních pěti letech odhaduje na dva až tři tisíce. Líčí pak podle různých svědectví nelidské zacházení s politickými vězni, přičemž se (byť v menší míře) opakuje metody z 50. let. Zvláště ní pozornost pak autor dopisů věnuje systému policejního státu, neboť — jak říká doslova — "bez služeb státní bezpečnosti se nemohou obejít politické orgány všech stupňů, včetně nejvyšších". K tomu ovšem dodává: "Mají moc; mají sílu; mají moc; ale přitom se strašně bojí. Rok 68. je pro ně stále výstražným znamením, které jim nedává spát a vyvolává u nich neustálý pocit nejistoty".

Kromě dalšího dopisu, obsahujícího působivé vyličení

posledních let života Josefa Smrkovského, zaslouží zvláštní pozornost dopis sedmý, nazvaný — "o našich nadějích i o naší beznaději". V něm lze — kromě jiného — číst toto stanovisko k budoucnosti: "Technologické a vědecké zaostávání socialistických zemí se stále zvětšuje. Snaha o technickou modernizaci, kterou dnes projevují prakticky všechny socialistické země v čele se Sovětským svazem, je předem odsouzena k zániku, nebude-li tato modernizace spojena s modernizací společenskou. V naší společnosti existuje dnes hluboký rozpor mezi výrobními vztahy a výrobními silami. Jakákoli implantace pokrokové moderní západní technologie zplní již během první generace — nebude schopna rozšířené autoreprodukce. Proto dnes neexistuje pro socialistické země jiná alternativa — nechtějí-li úplně vypadnout ze světového proudu a zaujmout stále "čestnější" místo někde na konci světového žebříčku vyspělých průmyslových zemí — než vnitřní společenská modernizace — odstranění všech těch středověkých strachů, před kterými se dnes chvěje naše společnost či lépe: její vedení. Vnitřní společenská modernizace však není možná bez demokratizace, bez decentralizace, bez samosprávy — tedy bez návratu (v té či oné formě) k ideálům demokratického socialismu".

Nepřilís radostná atmosféra "Sedmí dopisů z Prahy" jen věrně odráží atmosféru skutečnou. Přesto stojí na konci tohoto přesvědčivého dokumentu slova naděje. Čteme tam: "Stojí za to žít a něco pro náš život dělat".

MILAN SCHULZ

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.50% přinese 7.90%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na čtyři roky

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

▼ jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připisujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně*.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb
2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza Yonkers, New York 10710
and
590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V AMERICE, NEJSTARŠÍ BRATRSKÁ PODPŮRNÁ JEDNOTA VE SPOJENÝCH STÁTECH, ZVE VŠECHNY KRAJANY A JEJICH PŘÁTELE, ABY VSTOUPILI DO JEJICH ŘAD A TÍM ZABEZPEČILI BUDOUCNOST SVÝCH DRAHÝCH.

Č. S. A. POSKYTUJE SVÝM ČLENŮM NÁSLEDUJÍCÍ VÝHODNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ:

- Doživotní
- Doživotní zaplacené ve stáří 60 roků
- Doživotní zaplacené ve stáří 65 roků
- 9 plánů nadačního pojištění
- Retirement Plan
- Mortgage Redemption Plan
- Family Income Plan
- Prefer 1 Risk, Whole Life
- Estate Security Plan
- Urazové pojištění
- Dvojnásobné pojištění — zproštění poplatků nižší poplatky za pojištění pro ženy

PODROBNÉ INFORMACE OCHOTNĚ SDĚLÍ

Rudolf Pešek, 145 87 7th Ave. Whitestone, N. Y. 11357, (212) 767-9746
Frank Vozeh, 18 John St. Little Ferry, N. J. 07643, (201) 641-9016
George Pospishil 24 West End Ave., Westwood, N. J. — 07675 (201) 664-6511
anebo

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

2701 South Harlem Avenue, Berwyn, Illinois 60402

OD ROKU 1854 CHRÁNÍ VAŠE RODINY

Poučení z archeologie

Podívejme se do světa archeologie. Dost často slychají přívrženci této vědy, zabývající se výzkumem minulosti, výtky, proč takto maří čas a peníze, proč se raději nevěnují nějakému jinému výzkumu, který by byl pro lidstvo užitečnější. Nechceme se tu nyní přit o etický význam vědomostí o vlastní

hledají další prostředky ke zlepšení výživy lidstva.

Že se lze o mnohém poučit od předků dokazuje objev mladého britského archeologa Svenda Helmse — který už druhý rok vede vykopávky starověkého města Džavy v Jordánsku. Jeho zájem o tuto oblast se datuje už z jeho studentských let, kdy se poprvé dočetl o existenci zřícenin záhadného města. Roku 1966 se mu podařilo místo prozkoumat. —

Nemohl jsem skoro uvěřit, že tu mohlo tak dávno, před nějakými pěti tisíci lety — existovat tak velké město — říká dnes Helms, jehož obomínulosti. Chceme na jednom příkladu ukázat, jak prospěšná může být archeologie právě v dobách, kdy se

rem je starověká urbanisace. Teprve při podrobnějším průzkumu roku 1972 Helms zjistil, jak tu mohlo tak velké město existovat, i když tvrdý basaltový podklad této planiny nedovolil kopání studní. Starověcí obyvatelé města Džavy si totiž postavili přehradu a vytvořili tak vodní nádrž o obsahu půl milionu krychlových metrů ročně, což umožnilo zásobování asi 5000 lidí a jejich dobytka vodou po dobu osmi suchých měsíců. Už dávno existovaly dohady o takových obrovských vodních nádržích ve starověku; až dosud však chyběl důkaz.

Nyní jej mladý britský archeolog poskytl, a to nejen vědcům ve svém oboru, nýbrž i jordánským úřadům. A

to je velmi důležité, neboť vykopávky stojí spoustu peněz a Jordánsko by mohlo uhradit značnou část nákladů. Mělo by z toho značný materiální užitek, neboť džavská přehrada je z devadesáti procent zachovalá a mohla by být po menších úpravách opět použita. Co by to znamenalo pro tuto suchou a neúrodnou oblast Jordánska není nutno zdůrazňovat. O důležitosti tohoto projektu svědčí skutečnost — že se Helmsovi pro něj podařilo získat jordánského korunního prince Hasana, který slíbil veškerou podporu, jak po stránce finanční, tak co se pracovních sil a odborníků týče.

Svend Helms tedy může být se svou letošní sezonou vykopávek spokojen. Nyní je v Londýně, kde pracuje na své doktorské tézi, a zpracovává nálezy. Zatím není

jasné, proč obyvatelé Džavy své město tak náhle, a po poměrně krátké době pobytu, opustili. Město vzniklo zřejmě ve čtvrtém tisíciletí před Kristem a bylo obýváno jen asi osm až deset generací. Pak bylo náhle opuštěno, podle dohadů snad v důsledku války nebo nějaké technické chyby v zavodňovacím systému. Asi v té době, kolem roku 3000 před Kristem, se začala urbanisace dnešní Palestiny, asi 100 kilometrů západně od Džavy, takže se soudí, že se tam obyvatelé Džavy odstěhovali. Toto náhlé opuštění města má ovšem pro archeology jednu neocenitelnou výhodu: všechno zůstalo tak jak bylo, někdo tu později nestavěl, a tak tu archeologové mohou v perfektních podmínkách studovat život obyvatel města Džavy před 5000 lety.

Kop—

TEMNÁ RUS

Ve Vinici na Ukrajině se má konat odložený proces s lékařem Michaiilem Šternem, který je obžalován z úplatkářství a z neodborného ošetřování pacientů. Není vyloučeno, že se sovětské úřady pokusí obvinít Šterna z otrávení jednoho děvčátka. Štern byl postaven před soud za tento údajný delikt už v roce 1961, tehdy bylo však zjištěno, že dívka žije. Tato zdánlivá zemřelá poslala před nedávnem Šternovi dopis, který obžalovaný hodlá předložit soudu.

Britští lékaři protestují proti zadržování 56letého chorého ukrajinského lékaře, celkem 700 jich podepsalo protestní petici, která byla odevzdána na sovětském velvyslanectví v Londýně. V petici se připomíná takzvaný proces s bílými plášti, který inscenoval Berija v posledních měsících Stalinova života. Skupina lékařů, z nichž někteří nepřežili tehdejší sovětské vyšetřovací metody, byla obviněna z úkladu o život sovětského diktátora. Po Stalinově smrti byli všichni propuštěni na svobodu.

Ve věku 60 let zemřel v sovětském koncentračním táboře Vydrinu buddhista Bidja Dadaron, který strávil za své názory a náboženské přesvědčení ve vězení a koncentračních táborech celkem 22 let. Dandaron byl zatčen poprvé už ve třicátých letech. V roce 1956 byl po Chruščovově otřesném projevu na XX. sjezdu strany propuštěn a plně občansky rehabilitován. Dostal dokonce místo vědeckého pracovníka v Burjatském ústavu společenských věd. V roce 1972 byl zatčen a poslán na pět let do koncentračního tábora. Dandaronův těžký osud vyličil korespondentovi britského týdeníku Observer Dandaronův přítel a žák doktor Pjatigorskij, který před třeba měsíci vyemigroval ze Sovětského svazu. Význačný představitel sovětských buddhistů zemřel 26. října; pravděpodobně na následky úplného tělesného vysílení. Jeho tělo nebylo vydáno jeho příbuzným; Dandaron byl tajně pohřben nedaleko tábora ve Vydrinu, kde musel vykonávat těžkou práci, ačkoliv trpěl na nevyhojené následky úrazu z loňského roku, při kterém si zlomil paži a nohu.

—tr

Večery pod lampou s českou knihou

Čtenářský hlad po dobré české knize trvá, Doma i v cizině. Kdežto doma současná literatura stagnuje, a starší kvalitní věci se vydávat nesmějí, my v emigraci máme v tom ohledu větší štěstí. Také Universum Sokol Publications patří k vydavatelstvím, které jsou sto zájmu čtenářů o dobrou českou knihu vyhovět. Zde je seznam a stručný popis knih, vydaných doposud naším nakladatelstvím:

DEMOKRATICKÝ MANIFEST —

Ferdinand Peroutka. Vyznání víry v demokracii, svobodu a právo na národní sebeurčení. Mužný boj s ideologií komunismu, jehož slabiny jsou zde odhalovány nejpopovlanějším mistrem pera. Kniha skutečně hodná tradice českého humanismu.

POČITADLO —

Petr Den. Sbírka esejí, zkoumajících vztahy mezi náboženstvím, politikou a matematikou, jež se zároveň snaží dát novou náplň pojmu "demokracie", aby revoluce davů a nových národů, měnící podobu našeho století, nebyla revolucí nihilismu, prosté moci a smrti, nýbrž revolucí míru a života.

VE VLÁDĚ DRUHÉ REPUBLIKY —

dr. L. K. Feierabend. Paměti muže, který spoluřídil osudy národa a státu v tragické pomnichovské době. (Rozebráno).

VE VLÁDĚ PROTEKTORÁTU —

dr. L. K. Feierabend. Pokračování pamětí člena české protektorátní vlády z doby po 15. březnu 1939, obsahující množství zajímavých a významných detailů o tehdejších událostech.

Z VLÁDY DOMA — DO VLÁDY V EXILU —

dr. L. K. Feierabend. Autor zde líčí svůj dobrodružný útěk z Protektorátu přes Maďarsko, Jugoslávii a Francii do Londýna a popisuje zajímavým způsobem poměry v tehdejší exilové vládě presidenta Beneše.

THIS AND THAT —

E. J. Popera. Kdo zná české verše tohoto básníka, jistě sáhne se zvědavostí po jeho první sbírce básní anglických.

KAŽDÁ Z TĚCHTO KNIH PŘEDSTAVUJE TVORBU NAŠICH PŘEDNÍCH SPISOVATELŮ A BÁSNÍKŮ, MIMO SVOU VLAST. ZAKOUPENÍ NĚJIJÍCÍCH KTERÉ Z NICH OBOHATÍ JISTĚ VAŠI KNIHOVNU

OBJEDNÁVÁM:

Demokratický manifest —	
Ferdinand Peroutka	\$4.00
Počítadlo — Petr Den	2.50
Ve vládě protektorátu —	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Z vlády doma — do vlády v exilu —	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Ledy se hnuly — V. N. Duben	3.00
Antonín Švehla	3.00

UHLEM NA OBLOBU —

Miroslav Rašín. Sbírka cestopisných črt, zejména z Jižní Ameriky, politických i intimních úvah již zemřelého autora, je moderním protestem proti odlidštění a zmechanizování světa.

BEZNADĚJE A NADĚJE —

Karel Valehrach. Krajan, písmák líčí svůj těžký, avšak zkušenostmi bohatý život, v němž křížem — kráčem procestoval všech pět světadílů, s očima otevřenýma a se srdcem, které rozumí lidské bídě.

OD A DO Z —

veselé abecední fantazírování-slovy a kresbami — populárního komika Járy Kouta.

VERŠE ZE ZÁSUVKY A VERŠE ZAPOMENUTÉ —

Josef Martínek. Česko-americký novinář a básník tu ve čtyřech částech podává silné básnické obrazy několika svých životních údobí.

HOLOUBEK, KTERÝ SE NA VŠECHNO PTAL —

Josef Martínek. Půvabná dětská knížka veršů s lahodnou češtinou a podivuhodnou fantazií.

SONGS OF THE DESERT —

Josef Martínek. Sbírka anglických básní, které byly otištěny ve více než 40-ti amerických a kanadských časopisech. Autora zde inspirovala zejména velká americká poušť na jihozápadě USA.

LEDY SE HNULY —

V. N. Duben. Kniha nutná pro každého, kdo chce vědět, kdy a jak začaly drobné sopečné výbuchy, které pak, po několika letech, vedly k Pražskému jaru.

Uhlem na oblohu — Miroslav Rašín	2.50
Beznaděje a naděje — Karel Valehrach	2.50
Od A do Z — Jára Kohout	1.50
Verše ze zásuvky a verše zapomenuté —	
Josef Martínek	2.00
Holoubek, který se na všechno ptal —	
Josef Martínek	1.00
Songs of the Desert — Josef Martínek	3.00
This and that — E. J. Popera	2.00
Půlnoční pacient — Egon Hostovský	3.00